

Okruhy otázek k atestační zkoušce specializačního vzdělávání v oboru Perioperační péče

Sestra pro perioperační péči

I. Základy perioperační péče

1. Role sestry v perioperační péči

Přehled právních norem ve vztahu ke způsobilosti k výkonu nelékařského zdravotnického povolání a k činnostem souvisejícími s poskytováním zdravotní péče. Charakteristika sestry pro perioperační péči - vzdělání, kompetence, role sestry v perioperační péči.

2. Chirurgický tým

Perioperační péče v širším a užším slova smyslu - vymezení. Chirurgický tým – kategorie zdravotnických pracovníků v oboru perioperační péče, interpersonální vztahy, vztahy mezi operačním oddělením a jinými odděleními. Hierarchie a kompetence v chirurgickém týmu.

3. Organizační struktura a provoz operačního traktu

Srovnání koncepcí provozu operačních oddělení (centrální versus oborové), výhody a nevýhody. Správa operačního oddělení, náplně práce a harmonogramy práce na operačním oddělení. Dokumentace na operačním oddělení a její význam.

4. Hygienické, stavebně technické a bezpečnostní požadavky na operační trakt

Základní hygienické, stavebně technické a bezpečnostní požadavky na umístění, prostorové uspořádání a provoz operačního oddělení, včetně hygienických filtrů.

5. Základní přístrojové vybavení v perioperační péči

Základní požadavky na přístrojové vybavení a zásady zacházení s nimi, včetně údržby a bezpečnostních opatření při jejich použití. Přehled základního přístrojového vybavení, popis, funkce a podstata mechanismu funkce u jednotlivých přístrojů používaných v perioperačním prostředí.

6. Operační stůl

Základní požadavky na operační stoly a zásady zacházení s nimi, včetně údržby a bezpečnostních opatření při jejich použití. Přehled operačních stolů a jejich popis. Přídatná zařízení operačních stolů.

7. Základní instrumentarium v perioperační péči

Požadované vlastnosti na operační nástroje a jejich členění z různých hledisek. Použité materiály na výrobu operačních nástrojů, možné koroze, příčiny a prevence koroze u operačních nástrojů. Povinnosti sestry při evidenci a udržování instrumentaria.

8. Implantáty a další zdravotnické prostředky (drény, mulový materiál) v perioperační péči

Implantáty, požadavky na implantáty a zásady při jejich použití. Požadavky na drény, zdravotnický materiál (sušení, břišní roušky).

9. Operační jehly, šicí a podvazový materiál v perioperační péči

Požadované vlastnosti na operační jehly, šicí a podvazový materiál. Kategorizace jehel a šicího materiálu z různých hledisek. Zásady při použití a výběru vhodných jehel a šicího materiálu pro konkrétní tkáň.

10. Ochranné oděvy používané v perioperační péči

Sterilní ochranný oděv a nesterilní ochranný oděv do čistých prostor, včetně obuvi, funkce a význam ochranných oděvů, požadované vlastnosti a používané materiály ve zdravotnické praxi, jejich výhody a nevýhody. Vhodné a nevhodné operační pláště pro operační oddělení z hlediska jejich vlastností.

11. Operační roušky používané v perioperační péči

Operační roušky do čistých prostor, funkce a význam rouškových systémů, požadované vlastnosti a používané rouškové systémy ve zdravotnické praxi, jejich výhody a nevýhody. Vhodné a nevhodné rouškové systémy pro operační oddělení z hlediska jejich vlastností.

12. Bezpečnost a ochrana zdraví v perioperačním prostředí

Zdraví a bezpečí personálu - bezpečnostní rizika v perioperačním prostředí a jejich prevence. Zdraví a bezpečí pacienta v perioperačním procesu - bezpečnostní rizika v perioperačním procesu pro pacienta a jejich prevence. Perioperační bezpečnostní procedura (Surgical safety checklist WHO). Edukace personálu i pacienta ve vztahu perioperační péče. Radiační ochrana.

13. Vybrané bariérové postupy operačního týmu v perioperačním procesu

Průchod hygienickými filtry. Mechanické mytí rukou před chirurgickou dezinfekcí rukou, hygienické mytí rukou, hygienická dezinfekce rukou a chirurgická dezinfekce rukou. Oblékání do sterilního operačního pláště a rukavic.

14. Pacient v perioperačním procesu - polohování a fixace pacienta na operačním stole

Příjem a transport pacienta v rámci operačního oddělení. Zásady polohování a fixace pacienta na operačním stole. Základní polohy a jejich modifikace - přehled poloh a jejich popis. Rizika špatného polohování.

15. Pacient v perioperačním procesu - antiseptika operačního pole, rouškování a bezprostřední pooperační péče o pacienta

Zásady a postup při antiseptice operačního pole. Zásady a postup při zarouškování pacienta. Péče o operační ránu a zásady péče o operační ránu a drenáže. Další opatření a zásady v bezprostřední pooperační péči v rámci operačního traktu z hlediska sestry pro perioperační péči.

16. Ošetřovatelská perioperační péče o pacienta v roli instrumentářky a cirkulující (obíhající) sestry, etika perioperační péče

Zásady perioperační péče poskytované pacientovi bezprostředně před, v průběhu a bezprostředně po operačním výkonu v roli instrumentářky. Zásady perioperační péče poskytované pacientovi bezprostředně před, v průběhu a bezprostředně po operačním výkonu v roli obíhající (cirkulující) sestry. Etické zásady perioperační péče.

17. Odběry biologického materiálu v perioperačním prostředí, včetně transportu

Základní pojmosloví ve vztahu k odběru biologického materiálu. Základní odběry a zásady správného odběru biologického materiálu v rámci operačního traktu, včetně zásad při transportu. Nejčastější chyby při odběru, manipulaci a transportu biologického materiálu.

18. Nozokomiální nákazy v perioperační péči

Nemocniční nákazy a základní podmínky pro jejich šíření v perioperační péči. Bariérové ošetřovací techniky v perioperační péči - cíl, členění a jejich výčet. Důsledky nozokomiálních nákaz.

19. Infekce ve vztahu k perioperační péči

Klasifikace chirurgických výkonů podle míry mikrobiální kontaminace a jejich charakteristika. Infekce v místě chirurgického výkonu - rozdělení, vznik, prevence. Rozdělení ran podle míry kontaminace. Vybrané infekční nemoci (hepatitidy, AIDS, pacienti s multirezistentními kmeny) ve vztahu k perioperační péči. Imunita - imunizace pasivní (přirozená a umělá), imunizace aktivní (přirozená a umělá).

II. Předsterilizační příprava a sterilizace zdravotnických prostředků základními a specifickými způsoby a metodami

1. Zákonné normy a pojmy v předsterilizační přípravě a sterilizaci zdravotnických prostředků

Zákonné normy ve vztahu k předsterilizační přípravě a sterilizaci zdravotnických prostředků. Vymezení pojmosloví - asepse, antiseptika, kontaminace, dekontaminace, mechanická očista, dezinfekce, vyšší stupeň dezinfekce, dezinsekce, deratizace, sterilizace, expirační doba, expoziční doba, biocid.

2. Odpady v perioperačním procesu

Základní členění odpadů ve zdravotnických zařízeních. Zásady při třídění, transportu, manipulaci a likvidaci odpadu ve zdravotnických zařízeních. Odpady perioperačního procesu v rámci operačního traktu.

3. Zásady dezinfekce a členění dezinfekce z různých hledisek

Členění dezinfekce z různých hledisek, jejich výhody a nevýhody, včetně možností jejich použití. Zásady správné dezinfekce a mechanické očištění a nejčastější chyby při dezinfekci a mechanické očištění.

4. Dezinfekční účinnost a kontrola účinnosti dezinfekce

Chemické látky s biocidní účinností a spektrum dezinfekční účinnosti. Způsoby provádění dezinfekce. Kontrola účinnosti dezinfekce.

5. Fáze předsterilizační přípravy, kontrola, údržba a setování zdravotnických prostředků

Předsterilizační příprava - výčet a posloupnost fází předsterilizační přípravy a jejich charakteristika. Kontrola, údržba a setování zdravotnických prostředků po dezinfekci a mechanické očištění.

6. Obalové systémy

Kategorizace obalů z různých hledisek, jejich funkce a význam. Základní požadované vlastnosti na primární obaly. Vhodné a nevhodné primární obalové systémy používané v současné době v perioperační péči. Obaly ve vztahu k expirační době.

7. Sterilizace a zásady sterilizace v perioperační péči

Sterilizace - definice. Význam sterilizace v perioperační péči. Druhy sterilizace, sterilizační média a sterilizační přístroje, jejich výhody a nevýhody, včetně možností jejich použití. Zásady sterilizace vlhkým teplem, plazmou peroxidu vodíku, formaldehydem, etylenoxidem a gama zářením. Podmínky a zásady při použití vyššího stupně dezinfekce.

8. Kontrola sterilizačního procesu

Monitoring, kontrola účinnosti a dokumentace sterilizačního procesu a jejich význam pro perioperační péči. Validita a reliabilita ve vztahu ke sterilizačnímu procesu.

9. Transport a uložení zdravotnických prostředků

Zásady transportu kontaminovaných zdravotnických prostředků dle podmínek ve zdravotnických zařízeních. Zásady transportu a uložení sterilních zdravotnických prostředků dle podmínek ve zdravotnických zařízeních. Problematika expirace sterilních zdravotnických prostředků ve vztahu k uložení.

10. Perioperační péče v roli sterilizační (nástrojové) sestry

Zásady a činnosti nepřímé perioperační péče poskytované v roli nástrojové (sterilizační sestry). Význam dodržování těchto zásad.

III. Perioperační péče o pacienta

1. Specifika perioperační péče ve všeobecné chirurgii, laparotomie - účel, druhy, laparoskopie ve všeobecné chirurgii

Obecné zásady a podmínky operování ve všeobecné chirurgii. Klasifikace operačních výkonů z různých hledisek a indikace k operaci. Vymezení pojmu laparotomie. Přístrojová technika, zdravotnické pomůcky a prostředky používané ve všeobecné chirurgii. Vymezení pojmu laparoskopie. Indikace a kontraindikace. Laparoskopická operační technika. Přístrojová technika a instrumentarium, zdravotnické prostředky používané k laparoskopickému přístupu. Výhody a nevýhody laparoskopie. Komplikace.

2. Operace v oblasti abdominálního jícnu, žaludku a duodena

Obecná a topografická anatomie a funkce jícnu, žaludku a duodena. Patologické stavy jícnu, žaludku a jejich diagnostika. Přehled operací na abdominálním jícnu, žaludku a duodenu. Operační přístupy a postupy. Instrumentarium, komplikace a jejich řešení.

3. Operace štítné a mléčné žlázy

Obecná a topografická anatomie a funkce štítné žlázy a mléčné žlázy. Patologické stavy štítné a mléčné žlázy a jejich diagnostika. Přehled operací štítné a mléčné žlázy ve vztahu k indikaci. Operační přístupy a postupy. Instrumentarium, komplikace a jejich řešení.

4. Operace jater, žlučníku a žlučových cest

Obecná a topografická anatomie a funkce jater, žlučníku a žlučových cest. Patologické stavy jater, žlučníku a žlučových cest a jejich diagnostika. Indikace k operaci. Přehled operací na játrech, žlučníku a žlučových cestách ve vztahu k indikaci. Operační přístupy a postupy. Instrumentarium, komplikace a jejich řešení.

5. Operace slinivky břišní, zánětlivé náhlé příhody břišní

Obecná a topografická anatomie a funkce slinivky břišní. Patologické stavy slinivky břišní a jejich diagnostika. Indikace k operaci. Přehled operací na slinivce břišní ve vztahu k indikaci. Operační přístupy a postupy. Instrumentarium, komplikace a jejich řešení. Přehled zánětlivých NPB a jejich diagnostika, chirurgická léčba.

6. Operace na tenkém a tlustém střevě, oblast rektu a anální krajiny

Obecná a topografická anatomie a funkce tenkého a tlustého střeva, rektu a anální krajiny. Patologické stavy tenkého a tlustého střeva, rektu a anální krajiny a jejich diagnostika. Indikace k operaci. Přehled operací na těchto orgánech ve vztahu k indikaci. Operační přístupy a postupy. Instrumentarium, komplikace a jejich řešení.

7. Kýly – rozdělení, ileózní náhlé příhody břišní

Kýly a jejich klasifikace. Etiologie jednotlivých druhů kýl a jejich diagnostika. Indikace k operaci. Operační přístupy a postupy. Instrumentarium, komplikace a jejich řešení. Přehled ileózních NPB a jejich diagnostika, chirurgická léčba.

8. Amputace a exartikulace ve všeobecné chirurgii

Vymezení pojmu amputace a exartikulace. Operační indikace. Operační přístupy a postupy. Perioperační a pooperační komplikace a jejich řešení.

9. Operační výkony na cévách – specifika v cévní chirurgii

Základy obecné a topografické anatomie cévního systému. Funkce velkých cév, kapilár a lymfatických cév. Vyšetřovací metody pro cévní onemocnění. Zdravotnické prostředky a specifika perioperační péče u pacienta v cévní chirurgii. Typy cévních operačních výkonů a indikace k nim.

10. Aneurysma, bypassy

Nejčastější lokalizace aneurysma. Příznaky. Diagnostika. Možnosti chirurgického řešení a chirurgické postupy. Dělení bypassů, chirurgická léčba a jejich postupy.

11. Akutní žilní a tepenná onemocnění, chronická žilní onemocnění - varixy DK

Příznaky a příčiny vzniku žilních i tepenných onemocnění. Příznaky. Léčba. Klasifikace varixů. Typy operačních výkonů, včetně postupů. Komplikace a možnosti jejich řešení.

12. Kardiochirurgické operační výkony – všeobecný přehled

Operace na portálním systému, transplantační chirurgie, multiorgánový odběr orgánů a transplantace ledvin.

13. Hrudní chirurgie - torakotomie – specifika PP, druhy, účel

Obecné zásady a podmínky operování v hrudní chirurgii. Klasifikace operačních výkonů z různých hledisek a indikace k operaci. Názvosloví a charakteristika základních typů operačních výkonů a přehled operačních přístupů, vymezení pojmu torakotomie. Přístrojová technika, zdravotnické pomůcky a prostředky používané ve všeobecné chirurgii. Vymezení pojmu torakoskopie. Indikace a kontraindikace. Torakoskopická operační technika. Přístrojová technika a instrumentarium, zdravotnické prostředky používané k torakoskopickému přístupu. Výhody a nevýhody torakoskopie. Komplikace.

14. Operační výkony nitrohrudních orgánů, poranění hrudníku

Obecná a topografická anatomie a funkce plic, hrudního jícnu a mediastina. Patologické stavy plic, hrudního jícnu a mediastina a jejich diagnostika. Přehled operací plic, hrudního jícnu a mediastina. Operační přístupy a postupy. Instrumentarium, komplikace a jejich řešení. Poranění hrudníku.

15. Operace močových cest, močového měchýře

Obecná a topografická anatomie a funkce močových cest a močového měchýře. Patologické stavy močových cest a močového měchýře a jejich diagnostika. Přehled operací močových cest a močového měchýře. Operační přístupy a postupy. Instrumentarium, komplikace a jejich řešení.

16. Operace ledvin a prostaty

Obecná a topografická anatomie a funkce ledvin a prostaty. Patologické stavy ledvin a prostaty a jejich diagnostika. Přehled operací ledvin a prostaty. Operační přístupy a postupy. Instrumentarium, komplikace a jejich řešení.

17. Operační přístupy v neurochirurgii

Obecné zásady a podmínky operování v neurochirurgii. Klasifikace operačních výkonů z různých hledisek a indikace k operaci. Názvosloví a charakteristika základních typů operačních výkonů a přehled operačních přístupů v neurochirurgii. Přístrojová technika, zdravotnické pomůcky a prostředky používané v neurochirurgii. Polohy pacienta. Kranioplastika.

18. Operace mozku, míchy

Chirurgie maligních a benigních nádorů mozku, diagnostika a indikace k operaci, zánětlivá onemocnění v neurochirurgii, cévní onemocnění mozku a míchy, Operační přístupy a postupy. Kraniocerebrální poranění, diagnostika a indikace k operaci. Komplikace a jejich řešení.

19. Operace meziobratlových plotének, periferních nervů

Základní operační přístupy u operačních výkonů na krční, hrudní a lumbosakrální páteři. Etiologie a příznaky. Diagnostika a indikace k operaci. Operační výkony a postupy. Chirurgie periferních nervů. Indikace k operaci. Operační výkony a postupy. Komplikace a jejich řešení.

- 20. Operační léčba zlomenin – druhy osteosyntézy, techniky, artroskopie a artroskopicky asistovaná osteosyntéza**
Obecné zásady a podmínky operování v traumatologii. Klasifikace operačních výkonů z různých hledisek a indikace k traumatologickým operacím. Otevřené zlomeniny. Druhy osteosyntéz, moderní osteosyntetické implantáty pro dlahovou a nitrodřeňovou osteosyntézu, zevní fixaci. Přístrojová technika, zdravotnické pomůcky a prostředky používané v traumatologii.
- 21. Operační léčba zlomenin v oblasti ramenního kloubu, lokte, předloktí, zápěstí a ruky**
Obecná a topografická anatomie ramenního kloubu, lokte, předloktí, zápěstí a ruky, diagnostika, indikace k operaci a možnosti osteosyntézy. Operační přístupy a postupy. Komplikace a možnosti jejich řešení.
- 22. Operační léčba zlomenin v oblasti pánve, krčku stehenní kosti, trochanterického masivu, kolenního kloubu, distálního bérce, hlezna, patní kosti a nohy.**
Obecná a topografická anatomie pánve, krčku stehenní kosti, kolenního kloubu, bérce, hlezna, patní kosti a nohy. Diagnostika, indikace k operaci a možnosti osteosyntézy. Operační přístupy a postupy. Komplikace a možnosti jejich řešení.
- 23. Polytraumata – rozdělení, řešení**
Operační léčba poranění hrudní a bederní páteře, trauma břicha a hrudníku, sdružená poranění. Diagnostika, indikace k operaci. Klasifikace závažnosti poranění, algoritmy léčení závažných poranění a polytraumat. Komplikace a možnosti jejich řešení.
- 24. Operační výkony na kloubech**
Obecné zásady a podmínky operování v ortopedii. Klasifikace operačních výkonů z různých hledisek a indikace k ortopedickým operacím. Názvosloví a charakteristika základních operačních výkonů na ramenním, loketním, kyčelním a kolenním kloubu. Operační přístupy a postupy. Komplikace a jejich řešení.
- 25. Operační léčba kostních deformit a kostních nádorů**
Obecné zásady a podmínky operování kostních deformit a nádorů krční, hrudní a bederní páteře. Klasifikace operačních výkonů z různých hledisek, indikace. Nejčastější onemocnění, poranění a vady a jejich diagnostika. Operační přístupy a postupy. Komplikace a jejich řešení.
- 26. Chirurgické léčení popálenin**
Definice, příčiny vzniku popálenin a stanovení stupně popálení a rozsahu. Rozdělení období nemoci z popálení a jejich charakteristika. Zásady první pomoci, transport, léčba popáleninového šoku. Perioperační péče o popálené plochy. Vstupní ošetření na operačním sále. Debridement. Nekrektomie. Transplantace a rekonstrukční techniky u popáleného. Dočasné kryty.
- 27. Rekonstrukční a plastické operační výkony**
Obecné zásady a podmínky operování v rekonstrukční a plastické chirurgii. Klasifikace operačních výkonů z různých hledisek a indikace k rekonstrukčním operacím. Názvosloví a charakteristika základních mikrochirurgických operačních výkonů v plastické chirurgii. Volné laloky, replantace. Vrozené vývojové vady obličeje. Poranění ruky. Dekubity. Operační přístupy a postupy. Komplikace a jejich řešení.
- 28. Estetická chirurgie prsu, abdominoplastika, transsexualismus**
Definice a pojmy pro chirurgii prsu, rekonstrukční operace, gynekomastie. Možnosti chirurgického řešení. Operační postupy a přístupy. Kompletní abdominoplastika – vymezení pojmu, indikace a operační výkony. Problematika chirurgické přeměny male to female a naopak.

29. Operace na adnexech, děloze, vagíně - abdominální i vaginální cesta

Obecné zásady a podmínky operování v gynekologii a porodnictví. Klasifikace operačních výkonů z různých hledisek a indikace gynekologických operací. Názvosloví a charakteristika základních operačních výkonů v gynekologii. Operační přístupy a postupy. Komplikace a jejich řešení.

30. Laparoskopické operační výkony, laparoskopicky asistované výkony v gynekologii a porodnictví

Vymezení pojmu laparoskopie. Metodika, výhody a nevýhody laparoskopického přístupu. Indikace k laparoskopickým operacím na ováriích, vejcovodech, děloze. Laparoskopický přístup a postup. Komplikace a jejich řešení.

31. Porodnické operace, císařský řez

Episiotomie, vakuumextrakce, císařský řez. Operační postup, komplikace a jejich řešení.

32. Operační výkony v ORL – otologie-sanační a rekonstrukční operace a rinologie – oblast nosu a nosních dutin

Obecné zásady a podmínky operování v ORL. Klasifikace operačních výkonů z různých hledisek a indikace k operaci. Názvosloví a charakteristika základních typů operačních výkonů a přehled operačních přístupů v ORL. Přístrojová technika, zdravotnické pomůcky a prostředky používané v ORL. Přehled sanačních a rekonstrukčních operací a operací v oblasti nosu.

33. Operační výkony v ORL – oblast hltanu, hrtanu

Obecná a topografická anatomie hltanu a hrtanu, indikace k operačním výkonům. Tonzilektomie, adenotomie, laryngektomie, tracheotomie, koniotomie, koniopunkce. Operační přístupy a postupy. Komplikace a jejich možná řešení.

34. Operační výkony ve stomatochirurgii – poranění čelisti, resekce zubního kořene, operace nádorů, korekční operace čelistních deformit, protetická chirurgie a dentální implantologie

Obecné zásady a podmínky operování ve stomatochirurgii. Klasifikace operačních výkonů z různých hledisek a indikace k operaci. Názvosloví a charakteristika základních typů operačních výkonů a přehled operačních přístupů. Přístrojová technika, zdravotnické pomůcky a prostředky používané ve stomatochirurgii.

35. Operační výkony v oční chirurgii – cizí tělesa, traumatologie oka, nádory – oční onkologie

Obecné zásady a podmínky operování v oční chirurgii. Klasifikace operačních výkonů z různých hledisek a indikace k operaci. Názvosloví a charakteristika základních typů operačních výkonů a přehled operačních přístupů v oční chirurgii. Přístrojová technika, zdravotnické pomůcky a prostředky používané, implantáty v oční chirurgii.

36. Operační výkony v oční chirurgii – katarakta, glaukom, amoce sítnice, strabismus

Obecná a topografická anatomie oka, čočky. Indikace k operačním výkonům. Operační přístupy a postupy. Komplikace a jejich možná řešení.

37. Operační výkony v intervenční angiologii a radiologii

Obecné zásady a podmínky operačních výkonů v angiologii a radiologii. Klasifikace operačních výkonů z různých hledisek a indikace k výkonu. Operační přístupy a postupy. Přístrojová technika, zdravotnické pomůcky a prostředky používané v intervenční angiologii a radiologii.

38. Specifika operačních výkonů v dětské chirurgii, vrozené vady, NPB

Obecné zásady a podmínky operování v dětské chirurgii. Klasifikace operačních výkonů z různých hledisek a indikace k operaci. Názvosloví a charakteristika základních typů operačních výkonů a přehled operačních přístupů v dětské chirurgii. Vrozené vady a náhlé příhody břišní. Přístrojová technika, zdravotnické pomůcky a prostředky používané dětské chirurgii.

Doporučená literatura

1. ASTL, J. *Otorinolaryngologie a chirurgie hlavy a krku: pro bakaláře obor ošetřovatelství*. Praha: Karolinum - LF UK, 2002. 138 s. ISBN 80-246-0325-X.
2. BACHLEDA, P. a kol. *Cévní náhrady v chirurgii arteriovenózních spojek k hemodialýze*. 1. vyd. Olomouc: Prodos, 2001. 111 s. ISBN 80-7230-101-2.
3. BOUDNÝ, J.; KÖCHER, M.; PEREGRIN, J.; VÁLEK, V. *Moderní diagnostické metody IV.díl - Instrumentarium k intervenčním výkonům*. Brno: IDV PZ, 2000. 42 s. ISBN 80-713-298-1.
4. BURATTO, L.; LOVISOLO, C.; MONCALVI, M. *Asistujeme oftalmochirurgii*. Praha: Alcon Pharmaceuticals Ltd., 1998. 79 s.
5. CIHELKOVÁ, I., SOUČEK, P. *Atlas makulárních chorob*. 1. vyd. Praha: Galén, Karolinum, 2005. 521 s. ISBN 80-7262-370-2 (Galén), ISBN 80-246-1130-9 (Karolinum).
6. CITTERBART, K. *Gynekologie*. Praha: Galén, 2001. 277 s. ISBN 80-7262-094-0.
7. ČAPOV, I. a kol. *Drény a drenážní systémy v chirurgii*. Brno: IDV PZ, 1998. 83 s. ISBN 80-7013-269-8.
8. *Časopis moderního ošetřovatelství Florence*. Praha: Galén. ISSN 1801 - 464X.
9. *Časopis Sestra – odborný časopis pro zdravotní sestry*. Praha: Mladá fronta a.s. ISSN 1210-0404.
10. ČECH, E. *Porodnictví*. Praha: GRADA Publishing, 1999. 432 s. ISBN 80-7169-355-3.
11. DUDA, M. a spol. *Práce sestry na operačním sále*. Praha: GRADA Publishing, 2000. 392 s. ISBN 80-7169-642-0.
12. DUDA, M.; CZUDEK, S. s kol. autorů. *Miniinvazivní chirurgie*. Třinec: Nemocnice Podlesí, 1996. 231 s.
13. DUNGL, P. a kol. *Ortopedie*. 1. vyd. Praha: GRADA Publishing, 2005. 1280 s. ISBN 80-247-0550-8.
14. DVOŘÁČEK, J. *Urologie Obecná a speciální část*. 1. vydání. Praha: Universita Karlova, vydavatelství Karolinum, 1997. 198 s.
15. DYLEVSKÝ, I. *Funkční anatomie*. 1. vyd. Praha: GRADA Publishing, 2009. 544 s. ISBN 978-80-247-3240-4.
16. DYLEVSKÝ, I. *Somatologie*. 2. vyd. Olomouc: Epava, 2000. 480 s. ISBN 80-86297-05-5.
17. ERTL OVÁ, F.; MUCHA, J. a kol. *Přednemocniční neodkladná péče*. 2. přepracované vydání. Brno: NCO NZO, 2003. 368 s. ISBN 80-7013-379-1.
18. FERKO, A.; KRAJINA, A. *Arteriální aneuzyzmata. Základy endovaskulární a chirurgické léčby*. 1. vyd. Hradec Králové: ATD, 1999. 166 s. ISBN 80-901524-9-X.
19. FIRT, P.; HEJNAL, J.; VANĚK, I. *Cévní chirurgie*. 1. vyd. Praha: Avicenum, 1991. 384 s. ISBN 80-201-0047-4.
20. FRANCŮ M., HODOVÁ S. a kolektiv autorů. *Perioperační péče o pacienta v rekonstrukční chirurgii a léčbě popálenin..* 1. vyd. Brno: NCO NZO, 2011. 163 s. ISBN 978-80-7013-537-2.
21. GÁL, R.; ČUNDRLE, I.; SMRČKA, M.; MACH, J. *Anesteziologicko-resuscitační péče u pacientů s těžkým poraněním mozku*. 1. vyd. Brno: LF MU, 2004. 53 s. ISBN 80-210-3467-X.
22. GOPFERTO VÁ, D.; JANO VSKÁ, D.; DOHNAL, K.; MELICHERČÍKOVÁ, V. *Mikrobiologie, imunologie, epidemiologie, hygiena*. 3. vydání. Praha: TRITON, 2002. 142 s. ISBN 80-7254-223-0.
23. GREWE, H. E.; KREMER, K. *Atlas chirurgických operací*. Praha: GRADA Publishing, 1993. ISBN 80-7169-028-7.
24. HAHN, A. a kol. *Otorinolaryngologie a foniatrie v současné praxi*. 1.vyd. Praha: GRADA Publishing, 2007. 392 s. ISBN 987-80-247-0529-3.
25. HALAŠKA, M. *Urogynekologie*. Praha: Galén, 2004. 256 s. ISBN 80-7262-272-2.

26. HOCH, J.; LEFFLER, J. a kol. *Speciální chirurgie*. Praha: Maxdorf Jessenius, 2001. 224 s. ISBN 80-85912-44-9.
27. HUDEC, J. a kol. *Ortopédia a traumatológia*. Trnava: Trnavská Univerzita, 2004. 100 s. ISBN 80-89029-75-2.
28. *Jak správně pečovat o nástroje*. HYPOKRAMED, spol. s r.o.
29. JIRKŮ, J.; PAZDZIORA, E. *Vlastnosti chirurgických a stomatologických nástrojů*. Nové Město na Moravě: Medin.
30. JEDLIČKOVÁ J. a kolektiv autorů. *Ošetrovatelská perioperační péče*. 1. vyd. Brno: NCO NZO, 2012. 268 s. ISBN 978-80-7013-543-3.
31. JURKA, M.; SKŘIČKA, T.; LEYPOLD, J. *Laparoskopická cholecystektomie*. 1.vyd. Brno: Petřivalského nadace, 1993. 205 s.
32. KALA, Z. , KYSELA P.,JEDLIČKOVÁ J. ŠILHART Z. HAMTILOVÁ I.. *Perioperační péče o pacienta v cévní chirurgii*. 1. vyd. Brno: NCO NZO, 2011. 162 s. ISBN 978-80-7013-536-5.
33. KALA, Z. , PENKA, I. a kol. *Perioperační péče o pacienta v obecné chirurgii*. 1. vyd. Brno: NCO NZO, 2010. 145 s. ISBN 978-80-7013-518-1.
34. KALA, Z., PROCHÁZKA, V. a kol. *Perioperační péče o pacienta v digestivní chirurgii*. Brno: NCO NZO, 2010. 237 s. ISBN 978-80-7013-519-8.
35. KAPPERT, A. *Angiologie. Učebnica a atlas*. Martin: Osveta, 1987. 487 s.
36. *Katalogy chirurgických nástrojů a dezinfekčních programů - například od firem Aeskulap, Medin, Martin*
37. KAWACIUK, I. *Urologie*. 1.vyd. Praha: Galén, 2009. 308 s. ISBN 978-80-7262-626-7.
38. KLOZAR, J. *Speciální otorinolaryngologie*. Praha: Galén, 2005. 224 s. ISBN 80-7262-346-X.
39. KOBILKOVÁ, J. *Základy gynekologie a porodnictví*. Praha: Galén, 2005. 368 s. ISBN 80-7262-315-X.
40. Kolektiv autorů. *Struktura kompetencí všeobecné sestry podle ICN*. Brno: NCO NZO, 2003. 57 s. ISBN 80-7013-392-9.
41. KÖNIGOVÁ, R. a spol. *Rozsáhlé popáleninové trauma*. 2. vyd. Praha: Avicenum, 1990. 304 s. ISBN 80-201-0085-7.
42. KOUDELA, K. a kol. *Ortopedická traumatologie*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2002. 147 s. ISBN 80-246-0392-6.
43. KOUDELA, K. a kol. *Ortopedie*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2004. 281 s. ISBN 80-246-0654-2.
44. KRAUS, H. *Kompendium očního lékařství*. 1.vyd. Praha: GRADA Publishing, 1997. 341 s. ISBN 80-7169-079-1.
45. KRŠKA, Z. *Tromboembolická nemoc v chirurgii: Trendy soudobé chirurgie, svazek 2*. Praha: Galén, 1998. 166 s. ISBN 80-85824-75-2.
46. KVAPILÍKOVÁ, K. *Anatomie a embryologie oka*. 1. vyd. Brno: IDV PZ, 2000. 206 s. ISBN 80-7013-313-9.
47. KVAPILÍKOVÁ, K. *Přehled chorob zrkovéhoho ústrojí*. 1. vyd. Brno: NCO NZO, 2003. 57 s. ISBN 80-7013-380-5.
48. LEJSKA, V. *Kompendium ORL dětského věku*. Praha: GRADA Publishing, 1995. 338 s. ISBN 80-7169-132-1.
49. MACKŮ, F. *Kompendium gynekologických operací*. Praha: GRADA Publishing, 1995. 599 s. ISBN 80-7169-154-2.
50. MACHÁLKA, M. *Traumatologie obličejového skeletu a zubů*. Brno: LF MU, 1996. 52 s. ISBN 80-210-1325-7.
51. MAŇÁK, P., WONDRÁK, E. *Traumatologie, repetitorium pro studující lékařství*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2000. 107 s. ISBN 80-7067-842-9.
52. MANN, M. *Chirurgická léčba zhoubných nádorů trávicího ústrojí*. Kyjov: Interpreter, 1995. 263 s. ISBN 80-201-0080-6.
53. MARKOVÁ, M. *Stomie gastrointestinálního a močového traktu*. 1. vyd. Brno: NCO NZO, 2006. 68 s. ISBN 80-7013-434-8.

54. MAZÁNEK, J. *Traumatologie orofaciální oblasti*. Praha: GRADA Publishing, 2007. 177 s. ISBN 978-80-247-1444-8.
55. MAZÁNEK, J.; TOMAN, J. *Nádory úst a obličeje*. Praha: Avicenum, 1982. 274 s.
56. MELICHERČÍKOVÁ, V. *Sterilizace a dezinfekce ve zdravotnictví*. Praha: GRADA Publishing Publishing, spol. s r.o., 1998. 112 s. ISBN 80-7169-442-8.
57. MÜLLER, M. E. *Manual der Osteosynthese: AO-Technik*. Berlin: Springer, 1977. 409 s. ISBN 3-540-08016-3.
58. MUNZAROVÁ, M. *Zdravotnická etika od A do Z*. 1.vyd. Praha: GRADA Publishing Publishing, 2005. 156 s. ISBN 80-247-1024-2.
59. NICHOLLS, A. J.; WILSON, I.; SUCHARDOVÁ, I. *Perioperační medicína*. Praha: Galén, 2006. 370 s. ISBN 80-7262-320-6.
60. PACÍK, D. A KOL. *Urologie pro sestry*. 1. vydání. Brno: IDV PZ, 1996. 175 s. ISBN 80-7013-235-3
61. PAFKO, P. a kol. *Praktická laparoskopická a torakoskopická chirurgie*. 1. vyd. Praha: GRADA Publishing, 1998. 108 s. ISBN 80-7169-532-7.
62. PAFKO, P. et al. *Základy speciální chirurgie*. 1.vyd. Praha: Galen, Karolinum, 2008. 385 s. ISBN 978-80-7262-402-7 (Galén), ISBN 978-80-246-1451-9 (Karolinum).
63. PAŘÍZEK, A. *Porodnická analgezie a anestezie*. Praha: GRADA Publishing, 2002. 535 s. ISBN 80-7169-969-1.
64. PAYNE, J. a kol. *Kvalita života a zdraví*. 1.vyd. Praha: Nakladatelství TRITON, 2005. 629 s. ISBN 80-7254-657-0.
65. *Péče o nástroje*. Český překlad. Praha: B. Braun Medical s.r.o.
66. PLCH, J. *Otorinolaryngologie v perioperační péči*. 2. přepracované vyd. Brno: NCO NZO, 2008. 213 s. ISBN 978-80-7013-486-3.
67. PLCH, J. *Otorinolaryngologie*. Brno: IDV PZ, 1994. 182 s. ISBN 80-7013-176-4.
68. POKORNÝ, V. *Traumatologie*. Praha: Triton, 2002. 307s. ISBN 80-7254-277-X.
69. RIEBELOVÁ, V.; VÁLKA, J.; FRANCŮ, M. *Trendy soudobé chirurgie - svazek 3 - DEKUBITY, Prevence, konzervativní a chirurgická terapie*. Praha. Galén, 2000. 159 s. ISBN 80-7262-033-9.
70. ROZSÍVAL, P. et al. *Oční lékařství*. Praha: Galén, Karolinum, 2006. 373 s. ISBN 80-7262-404-0 (Galén), ISBN 80-246-1213-5 (Karolinum)
71. RÜEDI, T.; HOCHSTETTER, A. H. C.; SCHLUMPF, R. *Zugänge der Osteosynthese*. Berlin: Springer, 1984. 187 s. ISBN 3-540-11637-0.
72. ŘEHÁK, S. *Oční lékařství*. Praha: Avicenum, 1989. 254 s.
73. SAMEŠ, M. a kol. *Neurochirurgie*. Učebnice pro lékařské fakulty a postgraduální studium příbuzných oborů. Praha: Maxdorf, 2005. 127 s. ISBN 80-7345-072-0.
74. SLÁMA, K.; SLÁMA, K. - junior. *Mikroskopická endonasální chirurgie*. Praha: GRADA Publishing 2002. 78 s. ISBN 80-247-0260-6.
75. SMRČKA, M.; PŘIBÁŇ, V. a spol. *Vybrané kapitoly z neurochirurgie pro studenty lékařské fakulty*. 1. vyd. Brno: LF MU, 2005. 98 s. ISBN 80-210-3788-1.
76. SOSNA, A. a kol. *Základy ortopedie*. 1.vyd. Praha: Triton, 2001. 175 s. ISBN 80-7254-202-8.
77. SOSNA, A.; ČECH, O. *Operační přístupy ke skeletu pohybového aparátu*. Praha: Avicenum, 1987. 221 s.
78. SOSNA, A.; ČECH, O.; KRBEC, M. *Operační přístupy ke skeletu končetin, pánve a páteře*. Praha: Triton, 2005. 239 s. ISBN 80-7254-640-6.
79. STAFFA, R. *Záchrana kriticky ischemické končetiny: Pedální bypass*. 1. vyd. Praha: GRADA Publishing, 2005. 110 s. ISBN 80-247-0957-0.
80. ŠEFRÁNEK, V. *Ochorenia končatinových artérií a ich chirurgická liečba*. Bratislava: Slovak Academic Press, 2001. 240 s. ISBN 80-88908-82-5.
81. ŠETINA, M. a kol. *Kardiochirurgie*. 1. vyd. České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, 2005. 60 s. ISBN 80-7040-779-4.
82. ŠIMEK, J.; ŠPALEK, V. *Filozofické základy lékařské etiky*. 1. vyd. Praha: GRADA Publishing Publishing, 2003. 113 s. ISBN 80-247-0440-4.

83. ŠNAJDAUF, J., CVACHOVEC, K., TRČ, T. *Dětská traumatologie*. 1. vyd. Praha: Galén, 2002. 180 s. ISBN 80-7262-152-1.
84. ŠNAJDAUF, J., ŠKÁBA, R. *Dětská chirurgie*. 1.vyd. Praha: Galén, 2005. 394 s. ISBN 80-7262-329-X.
85. ŠRÁMOVÁ, H. a kol. *Nozokomiální nákazy II*. Praha: MAXDORF JESENIUS, 2001. 303 s. ISBN 80-85912-25-2.
86. TEYSCHL, O. *Minimálně invazivní operace v dětské chirurgii*. 1.vyd. Brno: IDV PZ, 2000. 90 s. ISBN 80-7013-312-0.
87. TOMAN, J.; SOVADINA, M. *Stomatochirurgie*. Praha: Státní zdravotnické nakladatelství, 1967. 435 s.
88. TOŠOVSKÝ, V. *Chirurgie novorozence*. Praha: Avicenum, 1990. 205 s. ISBN 80-201-0029-6.
89. TOŠOVSKÝ, V. *Dětská chirurgie: učebnice pro lékařské fakulty*. Praha: Avicenum, 1983. 288 s.
90. TOŠOVSKÝ, V. *Chirurgie novorozence*. Praha: Avicenum, 1990. 205 s. ISBN 80-201-0029-6.
91. TŘEŠKA, V. a kol. *Aneurysma břišní aorty*. Praha: GRADA Publishing, 1999. 108 s. ISBN 80-7169-724-9.
92. VALENTA, J. *Základy chirurgie*. 2. vyd. Praha: Karolinum - nakladatelství UK, 2007. ISBN 978-80-246-1344-4.
93. VENGLÁŘOVÁ, M.; MÁHROVÁ, G. *Komunikace pro zdravotní sestry*. 1.vyd. Praha: GRADA Publishing Publishing, 2006. 144 s. ISBN 80-247-1262-8.
94. VESELSKÝ, Z. *Vybrané kapitoly z urologie: vybrané aspekty ošetrovatelské péče u nemocných s onemocněním horních a dolních močových cest*. :Gema Art Group, 2007. 125 s. ISBN 978-80-86087-61-0.
95. VESELÝ, J. a kol. *Plastická chirurgie pro lékařské fakulty a postgraduální výchovu*. Brno: Lékařská fakulta Masarykovy univerzity v Brně, 2007.
96. VESELÝ R. a kol. *Perioperační péče o pacienta v traumatologii*. 1. vyd. Brno: NCO NZO, 2011. 202 s. ISBN 978-80-7013-539-6.
97. VÍCHA I. a kolektiv autorů. *Perioperační péče o pacienta v oční chirurgii*. 1. vyd. Brno: NCO NZO, 2011. 167 s. ISBN 978-80-7013-541-9.
98. VIŠŇA, P.; HOCH, J. *Traumatologie dospělých*. Praha: Maxdorf, 2004. 157 s. ISBN 80-7345-034-8.
99. VOKURKA, J. a kol. *Úvod do miniinvasivní chirurgie*. Brno: IDV PZ, 1996. 46 s. ISBN 80-7013-228-0.
100. ZEMAN, M. *Chirurgická propedeutika*. 2. vyd. Praha: GRADA Publishing, 2000. 516 s. ISBN 80-7169-705-2.
101. ZEMAN, M. *Speciální chirurgie*. Praha: Galén, 2001, 2004, 2006. 575 s. ISBN 80-7262-260-9.
102. ZEMANOVÁ, J. *Základy anesteziologie – 1 část*. 2. přeprac. vyd. Brno: NCO NZO, 2009. 149s. ISBN 978-80-7013-505-1.
103. ZEMANOVÁ, J. *Základy anesteziologie 2*. 1. vydání. Brno: NCO NZO, 2005. 163 s. ISBN 80-7013-430-5.
104. ZERHAU, P. *Elektrostimulace v urologii*. Brno: IDV PZ, 1995.
105. ZERHAU, P. *Operační léčba dysfunkcí dolních močových cest*. Brno: IDV PZ, 2000. 59 s. ISBN 80-7013-308-2
106. ŽVÁK, I. *Traumatologie ve schématech a RTG obrazech*. Praha: GRADA Publishing, 2006. 205 s. ISBN 80-247-1347-0.